

صنعت بیمه و تحریم های احتمالی

سرمایه - قاسم دهقان : واکنش معدودی از موسسات مالی و بیمه ای اروپایی و آمریکایی در قطع زود هنگام روابط خود با ایران و احتمال ادامه این روند، حداقل از سوی بخشی از شرکتهای و موسسات همسوی غرب، رخدادی بود که در زمره خبرهای چندی پیش منعکس شد.

طلایه دار این برخوردهای زود هنگام را باید بانک UBS سوئیس دانست که کمتر از یک ماه پیش رسماً از قطع روابط مالی خود با دولت و حتی بخش خصوصی ایران خبر داد. به دنبال این موسسه مالی، کردیت بانک سوئیس نیز اعلام کرد که همکاری خود با ایران را قطع خواهد کرد.

در این میان، صنعت بیمه نیز به عنوان بخش مهمی از بازارهای مالی هر کشور و مکمل نظام بانکی از رویکرد جدید غرب متأثر شده است. چنان که شرکت کارگزاری بیمه AON آمریکا نیز حدود یک ماه قبل اعلام کرد که از ابتدای آوریل سال جاری میلادی (فروردین ۸۵) به همکاری خود با بخش دولتی و خصوصی ایران پایان خواهد داد.

سرمایه با هدف بررسی تاثیر روند پرونده هسته ای بر صنعت بیمه کشور، گفت و گویی با دکتر کامبیز پیکارجو، مدیر تحقیق و توسعه بیمه ملت انجام داده است که در ذیل می خوانید:

- اثرات قطع ارتباط بروکرها و شرکت های بیمه اتکایی معتبر دنیا با صنعت بیمه ایران در صورت اعمال تحریم های اقتصادی احتمالی چیست ؟

اگر تحریمی صورت بگیرد صنعت بیمه ما در امر واگذاری ریسک های اتکایی خود به خارج دچار مشکل خواهد شد. مسلماً بعضی از بروکرها و بیمه گران اتکایی معتبر بین المللی قادر به پذیرش ریسک های تجاری کشورمان نبوده و بازار اتکایی خارجی برای صنعت بیمه ما بسیار محدود خواهد شد به نحوی که امکان استفاده از بازار بیمه اتکایی درجه یک دنیا از ما سلب می شود. بروکرهای طراز اول بین المللی که حلقه واسط بین بیمه گران اتکایی و بیمه گران مستقیم هستند نیز از این قاعده مستثنی نخواهند بود.

- آیا بازارهای دیگری به غیر از بیمه گران معتبر عمدتاً غربی برای تعامل وجود دارد؟

در حال حاضر نیز سالهاست که شرکتهای بیمه گر اتکایی و بروکرهای آمریکایی با ما کار نمی کنند و صنعت بیمه ما بیشتر با اروپاییان تعامل و همکاری دارد. لذا در صورت وقوع تحریم، یکی از راههای پیش روی صنعت بیمه ما این است که ریسک های تجاری خود را به بازارهای بیمه اتکایی دیگری نظیر هندوستان و آسیای جنوب شرقی منتقل و واگذار کند. البته، این بازارها، از نوع بازارهای بیمه اتکایی طراز اول نمی باشند،

ضمن این که احتمال دارد کشورهای پیشرفته آسیایی مثل ژاپن و کره جنوبی نیز از پذیرش ریسک های ما اجتناب نمایند.

به همین دلیل بنظر می رسد که تنها گزینه محتمل ، بازارهای مذکور است.

- اگر نتوانیم بیمه های اتکایی خود را به این بازارها نیز واگذار کنیم تکلیف چیست؟

در حال حاضر حجم بسیار زیادی از ریسک های بزرگ تجاری کشور به خارج واگذار می شود. البته بیمه مرکزی بخشی از بیمه های اتکایی داخلی را قبول می کند که قسمتی از آن را نزد خود نگه داشته و بخش دیگری از آن ها را به خارج واگذار می کند اما به دلیل سرمایه کم شرکتهای داخلی بیمه ، افزایش توان جذب بیمه اتکایی در داخل کشور بسیار اندک است.

از سوی دیگر ، اگر می توانستیم و بخواهیم تمام ریسک های اتکایی را به شرکتهای داخلی واگذار کنیم با تجمع ریسک در داخل کشور مواجه خواهیم شد.

- راهکار مقابله با این مشکل چیست ؟

چندین کار می توان انجام داد . یکی اینکه ظرفیت های پذیرش ریسک شرکتهای بیمه داخلی را افزایش دهیم ، یا یک شرکت کاملا حرفه ای اتکایی تاسیس کنیم و یا اینکه پتانسیل جذب بیمه اتکایی در کشور را با افزایش سرمایه ، تعهدات و خدمات بالا ببریم.

- آیا با اتخاذ این راهکارها مشکلات پیش روی صنعت بیمه حل خواهد شد؟

مشکل اساسی در این بخش این است که تاکنون تخصص و تجربه علمی داخلی برای ارزیابی و محاسبه ریسک های تجاری در صنعت بیمه کشور چندان وجود نداشته است و تاکنون این کار معمولاً با یک محاسبه سرانگشتی و نه چندان علمی انجام شده و بیشتر تجربی بوده است. با این شرایط در می یابیم که فقدان نیروی متخصص و کارآمد و دانش روز برای ارزیابی و محاسبه علمی ریسک ها در صنعت بیمه کشورمان خصوصاً در بیمه های اتکایی تا چه حد ضروری است.

از طرف دیگر ، اگر بخواهیم این کار را انجام دهیم تا صنعت بیمه ما به مرز ورشکستگی نرسد، باید نرخ های حق بیمه را افزایش دهیم چون ریسک های تجاری در کشور زیاد می شود. علاوه بر این که در صورت تحریم، رکود اقتصادی بر کشور حاکم شده و رشد صنایع کند می شود و در این شرایط میزان تقاضا برای خرید بیمه کم خواهد شد . و این کاهش تقاضا و متعاقب آن افزایش نرخ های حق بیمه چالشی را در بازار بیمه ایجاد خواهد کرد.

- آیا راه حلی برای رفع این معضلات وجود دارد؟

باید دوکار انجام دهیم . نخست این که بازارهای جدید بیمه اتکایی خارجی را به سرعت شناسایی کنیم . بازارهایی که بحث تحریم و محدودیت ها در آنها کمتر مطرح باشد و از اتکا به آنها مطمئن باشیم که البته پیش بینی من این است که چنین بازارهایی را به معنای اخص کلمه پیدا نخواهیم کرد. چرا که بازارهایی از این دست معمولاً میزان نگهداریشان کم و معمولاً توان پرداخت خسارت مطلوب و به موقع را ندارند و بنابراین ضرورت ایجاب می کند ، تا اولاً در داخل کشور چاره اندیشی شود و ثانیاً توانایی نگهداری ریسک را در داخل کشورمان افزایش دهیم.

- تحقق این هدف ، چگونه ممکن است؟

شرکتهای بیمه باید سرمایه خود را افزایش دهند تا بتوانند حجم نگهداری ریسک خود را بالا ببرند. باید توانایی تنها شرکت بیمه اتکایی داخلی موجود در کشور را تقویت کرده و احتمالاً شرکتهای اتکایی جدیدی تاسیس کرد. نیروهای متخصص در زمینه محاسبه ریسک های بیمه ای را جمع آوری و یکپارچه کرد. تعرفه های بیمه ای بایستی مورد تجدید نظر قرار گیرند و روشهای نوین انتقال ریسک شناسایی شده و در قالب خدمات بیمه ای بعنوان محصولات جدید ارائه شوند.

- منظور از راه های انتقال ریسک چیست ؟

برای انتقال ریسک (ART) راه های مختلفی وجود دارد که بیمه یکی از آن هاست. راهکارهای دیگری نیز وجود دارد که ایجاد صندوق های تضمین سرمایه، انتشار اوراق بهادار ریسک و ... از جمله راه های احتمالی موجود است.

- وظیفه بیمه مرکزی در این روند چیست ؟

برگزاری نشستها و جلسات منظم با هدف تعامل بیشتر مدیران شرکتهای بیمه و کارشناسان خبره و پشتیبانی موثر و ایجاد فضای مناسب برای چاره اندیشی های لازم در مواجهه با بروز چالشهای احتمالی ، اهم وظیفه بیمه مرکزی در کسوت ناظر بر امور صنعت بیمه کشور می باشد.